

Renășterea Română

Abonamente:
 pe un an 75 lei = 150 Cor
 pe 6 luni 38 lei = 76 ..
 pe 3 luni 19 lei = 38 ..

Administrativ:
 Strada Popului Nr. 11

Director: Eugen Goga
 Redactor: I. U. Soriciu
 Redacție: Al. A. Hodoș
 Redacția:
 Strada Orașului Nr. 10.

Putină măsură...

ceace a caracterizat sufletul neamului nostru totdeauna a fost modestia premilor. Lauda peste măsură, cu proclamații, îngâmfarea și înflăcărea le-am lăsat drept însușiri ale popoarelor de inferioară. Este o necesitate sufletească a Românilor de a vedea că și alții au la bucuria lui. O bucurie împărțită de el singur nu este bucurie. O bucurie a lui o consideră în același timp biruința tuturor celor ce-au urmărit scop.

Din aceste însușiri fundamentale ale sufletului nostru isvorește starea de spirit stăzită. Am fost nevoiți să începem un nou drum cu cel mai înverșunat dintre dușmanii și ai progresului. A fost un drum greu și plin de jertfe. A fost un drum înconunat de glorie. Oștile noastre au ieșit pe pământ în capitala Ungariei, înghenunchind trufia unui popor dat de ură și de dorul de stăpânire. Singuri am purtat greutățile, noi sim-am adus jertele. Noi singuri am căș-biruința. A fost războiul nostru, prin am surpat o nedreptate de o mie ani.

Și, dacă, după zdrobirea armatei maghiare, aliații noștri și-au trimis trupe în capitală ungară cucerită de noi, în acuma să-și apere anumite întreprinderi erau vădit periclitate, faptul tre-buie să ne bucure. Și ne bucură. Prin biruința noastră le ajutam azi lor, după cum în biruința lor au făcut posibilă a intrare a noastră în Ardeal. Este o bucurie pe care ne-o achitam cu dragă față de prietenii alături de cari am în prapădul focului, ale căror sfertări au ajutat și prin conlucrarea cărora amflat ideile noastre de libertate.

Murmurele ce le auzim ici-colo sunt murmururi ale sufletelor răsele, veșnic nemulțumiri nu au nimic a face cu pornirile noastre. Întreg de căldă alipire la aliații, cu tot dreptul să se împărțesească bucuria biruinței câștigate de noi. Considerat dela pornirea războiului drept parte a forței luptătoare a aliaților. Am reclamat această calitate atunci nenorocul ne-a lovit. Și n'am renunțat la atașarea cu trup și suflet la amicii noștri tovarăși.

Această calitate ce ne-am atribuit o făcăm să nu disperăm în zilele când

dușmanul vremelnic-biruitor ne-a impus o pace umilitoare. Ne-au făcut să zimbim cu ironie, când vedeam că, în inconștiența lor, biruitorii de-o zi ne sfășie hotarele vechiului Regat, pun la cale jaful bogățiilor noastre și pregătesc pentru un veac întreg jugul sufletului nostru. Știam că acolo, pe fronturile apusului și ale Balcanilor sunt brațe și inimi, cari socotesc loviturile îndreptate spre noi ca venind și asupra lor. Știam că, dacă noi ne-am jertfit, răsunarea va veni dela ei.

Și credința nu ne-a înșelat. Iar cumcă în adevăr am fost vrednici de numele de frați ai nobilului popor francez și italian, de aliați ai Angliei și ai Statelor-Unite, am dovedit-o prin bogăția în jertfe, prin generozitatea manifestată după triumf. Căci, chiar dacă aliații noștri n'ar fi venit și-și reclame satisfacerea intereselor dela un dușman comun, aceste interese le-am fi apărat noi cu aceeași căldură ca și pe ale noastre.

Am sfințit alianța noastră prin suferința și prin jertfa comună. O sfințim acum din nou prin bucuria comună de triumful nostru. Nu poate deci să înceapă nici-o rivalitate între noi și aliații ce se așează alături de noi împărțându-se de aceleași drepturi. Era firesc să fie așa. Și n'am urmărit nici noi să fie alții.

Căci, odată cu înflorirea biruinții noastre, în pământul cucerit, și la aliații dușmanilor zdrobiți, s'a îngropat odată cu puterea și mândria lor, sămânța unei împotriviri noastre. Și această ură nu va rămânea mocnită pentru vecie. Ea va căuta să ne surpe, să ne lovească cu îndoită furie. Și oricâtă încredere am avea în puterea noastră, orice luptă va fi mult mai ușurată de concursul aliaților, de cari ne legăm de acum înainte și acest prilej ce li l'am dat de-ași satisface revindicările prin jertfa și biruința noastră.

Nu gelosia și nici umbra părerei de rău nu pot și trebuie să se ia loc în sufletul nostru acum în ceasul cel mare. Cu bucuria. Bucuria sinceră ca cuvântul de cinste ce ne-a legat, căldă ca sângele jertfit împreună pentru același ideal, și trairică, după cum trairice sunt ideile de mântuire pentru cari cu toții am luptat. Cu această bucurie salutăm alăturarea aliaților la triumful nostru de azi, care este începutul triumfului de mâine al libertății, al dreptății și al luminei.

T. Miron

Liga consumatorilor

La București s'au pus bazele de organizare a unei „Lige a consumatorilor”. O ligă lipsită deșigur de nota idealistă, dar nu mai puțin o ligă necesară. În frământarea alătură chestiunilor politice și sociale, sau în așteptarea izbucnirii vre-unui nou curent de preocupări culturale, mai există și o chinuitoare problemă, a scumpirii traiului. Ori cât ne-am sili să privim criza drept treacătoare, cu un mărșă mai puțin grave decât alte probleme cari ne neliniștesc, greutatea luptei pentru existență, așa cum ea se dă astăzi, au adus adănci turburări în organismul nostru de stat.

Suntem cu toții martori și părtași ai acestei situații din care afară de grele. Marea majoritate a populației își duce viața de pe o zi pe alta, în sfertări supra-omenești, cheltuiind înzecit ca în vremuri de pace, și câștigând abia de două ori sau cel mult de trei ori atât.

Toate lipseau, până ieri, toate sunt scumpe astăzi. Marfuri au venit din străintătate destule, dar prețurile au scăzut prea puțin, și până la punerea în valoare pentru export a recoltei anului acesta, nu vom înregistra nici o îmbunătățire, de vreme ce cursul banilor noștri în străintătate e tot scăzând.

Dar, dacă acestea ar fi numai rezultatele unei stări firești, și o firească și apropiată deslegare, n'ar avea rost „Liga consumatorilor”. Sunt însă o categorie de negustori cari fac toate sfertările pentru ca bucuriile să nu meargă pe calea normală. Speculanții de toate mâna în la olaltă rândurile unei armate de lacuste, și nu vor să se impace cu ieșinirea marfurilor de pe urma cărora s'au obșnuit să câștige nu zece sau douăzeci la sută ca în vreme de pace, ci sută la sută, două sute la sută, cât se poate. La fiecare colț de stradă, la fiecare colț de cafenea sunt oameni cari visează să se îmbogățescă peste noapte. Și nu e caracteristic canal vnaș „negustor” zurbagiu din Brașov, despre care s'a vorbit atât de mult în ziarele de acob, care s'a aciuat sub Tâmpa cu 8 coroane în buzunar, și astăzi are avere aproape de un milion?

Și ca acesta, sunt nenumărați. Mai trebuie să ne întrebăm de unde provin aceste averi? Pur și simplu din faptul că suntem nevoiți să plătim ceea ce un om de rând nu este obișnuit de a plăti.

Impotrivă acestor corbi de după război e îndreptată „Liga consumatorilor”, care spre cinstea presei a fost înființată în Capitala de popolarul avar „Dacia”. O asemenea ligă și-ar avea locul, desigur, și peste Carpați.

Dar, despre acestea vom reveni cât de curând și cât de des, arătând toate laturile problemei, a carei deslegare trebuie să vină și din mijlocul publicului dar și din altă parte.

Ungaria a primit armistițiul?

Ce condiții ar trebui să îndeplinească Ungaria — Antanta și acțiunea noastră la Budapesta — Ce sorți ziarele franceze — Opinia publică aliată e cu noi

O telegramă sosită ieri din Budapesta anunță că guvernul maghiar ar fi primit condițiile de armistițiu impuse de comandamentul român. Știrea nu e confirmată încă din sursă oficială, dar dacă ea s'ar adevări, aceasta ar însemna că Ungaria primește:

1. Predarea întregului material de război, afară de ceea ce este necesar pentru menținerea unei armate maghiare de 15 mii de oameni. 2. Predarea tuturor uzinelor de muniții. 3. Predarea echipamentului prevăzut pentru 300 mii oameni. 4. Însușirea a 50 la sută din materialul de cale ferată și 50 la sută din materialul fluvial. 5. Predarea a 200 automobile și 400 camioane. 6. La sută din vite, 35 mii vagoane de cereale. 7. Acoperirea cheltuielilor făcute cu menținerea trupelor române dincolo de Tisa.

Potrivit condițiilor armistițiului, România și-ar retrage trupele sale pe Tisa de îndată ce de-zarmarea armatei maghiare va fi terminată.

Dacă, într'adevăr guvernul arhiducelui Iosif a primit condițiile noastre de armistițiu, situația în Ungaria se simplifică, și ea se reduce la însărănarea ce România și-a luat de la Isprăvi odată pentru totdeauna cu turburătorii vecini de peste Tisa. Dar, în cazul în care ungușii au capitulat definitiv în fața armatelor române, aceasta înseamnă și aceea că ei nu pot aștepta nimic dela Antanta. Faptul ar fi într'adevăr un succes al acțiunii noastre, dar nu putem crede definitiv în el până când nu ni se va transmite hotărârea Consiliului suprem din Paris, cu privire la întrebarea de căpetenie dacă România va fi lăsată să culeagă, așa după cum dorește, toate roadele victoriei sale.

Se poate întâmpla ca Antanta să ne ceară a pune de acord interesele noastre cu modul de a lucra al Conferinței de pace, deși toate semnele arată că aceasta e pe punctul de a renunța la politica sa de mânuși față de Ungaria.

Ziarele aliate în unanimitate, cu excepția unei părți din presa socialistă, comentează extrem de favorabil acțiunea noastră și sunt de acord a recunoaște că suntem îndreptățiți să ne bucurăm de toate foloasele ce ne ar putea aduce ocuparea Budapestei și dezarmarea Ungariei.

Marcel ziar „Le Temps” scrie, de pildă, următoarele:

„România a impus măsură militară carii îl garantează siguranța cum și restituirea lucrurilor ce li s'au furat. Astfel România rămăsese numai cu 58 locomotive de C. F. și dacă li s'au promis 100, n'a primit din ele decât vreo 40. Poate ar fi fost mai bine tratată dacă ar fi acceptat oarecari propunerii de împrumut oneros sau ar fi acordat concesiuni petrolifere. Dar aceste chestii de interes nu trebuie amestecate cu cea a reparațiilor care e o chestie de drept.

România și-a luat satisfacția cuvenită”. De asemenea „Le Figaro” e de părere că prin luarea materialului de cale ferată, Românii nu fac altceva decât iau îndărăt ce li s'a furat.

Situația politica

Știrile dela Paris nu aduc încă informațiuni precise în privința altitudinii definitive pe care Conferința de pace a adoptat o față de Ungaria. Ziarele ungurești anunță totuși că Antanta n'a recunoscut nici noul guvern al lui Ștefan Frederich nici pe noul șef al Statului maghiar care e arhiducele Iosif. Aliații ar fi încredințat în schimb generalului Mărdăreanu rolul de guvernator militar al Ungariei.

Dacă lucrurile stau așa, și mai ales dacă știrile despre primirea armistițiului de către Ungaria se confirmă, situația poate fi considerată ca lămurită. Dezarmarea Ungariei va fi terminată în timpul cel mai scurt, armatele române se vor retrage apoi pe Tisa, după ce toate fabricile maghiare de arme și muniții vor fi puse în neputință de a funcționa și noul guvern maghiar va avea prilejul să facă alegerea pentru Constituția. Intrebarea este dacă Antanta va primi sau nu delegații guvernului Frederich pentru a semna tratatul de pace odată cu Austria.

Criza politică din vechinul Regat se apropie din zi în zi de faza hotărâtoare. În timpul acesteia relațiile dintre guvernul lui I. Brătianu și opoziția unită a dlor general Averescu și Tache Ionescu, devin din ce în ce mai înăsprițe.

O nouă declarațiune a conservatorilor naționaliști lămurăște definitiv această situație. Dl Tache Ionescu cere ca politica de rezistență — în cazul când are asentimentul M. S. Regelui — să fie dusă tot de dl Brătianu, și nu de un alt guvern. Iată într'adevăr comunicatul conservatorilor naționaliști:

„Cercușile politice dau ca lucru sigur, demisia guvernului Ion Brătianu și înlocuirea lui printr'un guvern a cărui politică va fi rezistența.

Țara vrea să știe de ce dnu Ion Brătianu ar părăsi căma Statului, tocmai în ziua în care se adoptă politica preconizată de el, politica care designă are asentimentul Coroanei.

Țara știe că, mai ales în așa grave împrejurări, un șef de guvern nu se retrage decât dacă este în dezacord cu voința Națiunii sau cu aceia a Regelui.

Voința Națiunii nu este astăzi mijloc să se cunoască. A Regelui este evident, dacă viitorul guvern vine ca să execute politica dlui Brătianu. Dacă guvernul Brătianu este prea slab, el se poate întări, dar șeful guvernului n'are de ce să plece tocmai în ceasul în care este vorba de o acțiune eroică.

Când li s'a cerut țării să adopte politica războinică, li s'a spus lămurit ce însemna aceea politică: alianța cu puterile Antantei, luptă până la sfertșit și unitatea națională în caz de victorie.

Acum, când nu numai se propune, dar se zice că s'a admis politica botezată rezistență, tot așa de limpede trebuie explicat țării ce înseamnă această politică care sunt mijloacele pentru a o aduce la îndeplinire, fără a risca o mișcare

Soarta românilor din Macedonia

Prin societății de cultură macedo-română. — Naționalismul fraților dela Pind. — Cum ar putea fi salvați. — Un stat independent sub protecția Italiei și a României.

Acum când se hotărăște soarta tuturor națiilor de către areopagul întrunit la Paris și când chestiunea balcanică va fi supusă unei soluții, românii din Macedonia socotesc momentul cel mai favorabil pentru a expune din nou părerile și interesele lor, spre a îndemna pe cei răspunzători de destinele neamului românesc să vegheze, să alcătuiască o politică ce se va statorigi la realitate, să se fie seama și de înțelesurile așezării în acele ținuturi.

Acum acest scop el au și redactat un mecare l-au înaintat Conferinței de pace, în memoria își cuprind revindicările.

De veacuri din trunchiul românismului departe de marea sa, poporul român din Macedonia a putut, în ciuda tuturor vicislor și păstreze filiața etnică. Ceva mai mult: totuși să-și facă loc de frunte printre celelalte amuri conlocuitoare. Chemat la conștiința sa de aproape jumătate de veac, el a înțeles că căldură cauza neamului românesc, a jertfel mari pe altarul ei, dând în Macedonia de martiri căzuți pradă urgiei aceluiași îngăduțesc o viață națională proprie. Că a fost vorba de a se realiza idealul secular al Românilor din stânga Dunării, Românii au dat un aerat cu mîile sub cetele drapelului românesc, dând tributul lor de sânge și lăfăptuire acestui mare ideal.

Pentru a nu se mai repeta greșelile dela când Macedonia a fost împărțită între Sârbi, Bulgari, Românii macedoneni cer înființarea unui stat independent, după sistemul elvețiar care fiecare naționalitate să-și aibă drepturile respectate.

Donă evenimentele mari au venit să reînflăcărească și să reaprindă speranțele poporului român din Balcani: venirea sa în contact cu armata italiană și intrarea României în război pentru liberarea fraților din țările vecine. Urătura cât se poate de nobilă a Italianilor față de toate populațiile, dar în special față de românii a trezit în inimile acestor oropsiți de un puternic sentiment de simpatie. Românii le-a fost greu să descopere în Italiani un dușman și să-și privească ca pe niște liberatori și de providență. La rândul lor Italianii au bucuria de a găsi aici un element latin, alert, vigoșos și cu cele mai bune dispoziții pentru dânsii.

Pe de altă parte intrarea în război a României pentru realizarea idealului național și persoana unei Români Mari, care era să devie un

puternic factor politic și economic în peninsula balcanică, era firesc să ridice moralul abătut al Aromânilor și să-și facă să întrevadă puțința unui viitor mai bun. El și-au zis și-și zic că două state mari și puternice cum vor fi de acum înainte Italia și România nu pot de bună seamă lăsa să piară un popor-frate împărășiat în așa chip în peninsula balcanică în cât formează o frăsură de unire între aceste două țări latine, cari au datorita de a-și proteja.

Alte state au căutat până mai ieri și mai caută încă să-și creeze clientela, protejii și tot felul de agenți ai intereselor lor în Balcani și Orient, din niște elemente ca total streine de ele; dar când cineva are puțința de a găsi într-o populațiune, care în toată Peninsula Balcanică se urcă aproape la 1.000.000 suflete, atăția sprijinitori cât se poate de zelosi și bine pregătiți, este evident că ar fi o mare gheșală a nesocoti un asemenea mare folos.

Însă pentruca această populațiune să-și poată împlini menirea ei, trebuie ca înainte de toate să-și creeze condiții posibile de viață națională. Și asemenea condiții poporul român din Balcani, în lipsă de ceva mai bun, nu le vede decât în crearea unei Macedonii autonome, libere și independente după sistemul elvețian și anume astfel încât să se tale poita statelor limitrofe de a u-nelti printre populațiile cu cari au afinități de rasă și să se asigure tuturor egalitatea de drepturi, de sarcini și libera lor dezvoltare.

Trebuie să se știe: atât timp cât Macedonia va rămâne împărșită așa cum e astăzi între Grecia, Serbia și Bulgaria, liniștea în Balcani nu va putea domni în mod durabil, iar ciocnirea de interese și antagonismul de rasă vor constitui focare de agitație permanentă și vor da loc la conflicte serioase capabile de a turbura adănc liniștea Europei.

Nu mai dacă Macedonia s'ar lăsa Macedonenilor, s'ar pune capăt competițiilor și rivalităților și s'ar putea stabili o stare de lucruri normală în Balcani. Aceasta ar trebui să constituie încă un motiv foarte puternic pentruca toate statele interesate de a vedea liniștea definitiv stabilită în Balcani să susție ideea de a se lăsa Macedonia Macedonenilor, formându-se Statul independent menționat.

Acesta ar fi, după cum arată frații macedoneni în memoriul lor, singurul mijloc de a salva elementul românesc de acolo și de a asigura pacea în Balcani.

Insemnări zilnice

Săracu Găgăuță

Sunt oameni, cari în cu orice preț să vorbească, să se arate în public, să dea dovezi că trăiesc și fac și ei umbră pământului. Sunt tipurile inofensive, cari dau atâtea subiecte umoristice. Ei au un fac nici un rău nimănui. Ce rău poate face furnizarea de subiecte unui scriitor de talent? Și apoi aceste sărmașe infuzorii n'au nici o pretenție la recunoștința cuiva.

Sunt însă alții indivizi, cari, atinși de mania gloriei, ceacă să se înalte, să se pună în evidență, impușcând cu norolul calomniile, trivializând, purtând cu gesturi de leliță de mahala minciunile de colo până colo, punându-se la tălfas cu babele și aruncând grobianitățile la adresa oricui. În nerușinarea lui crede că se înalță astfel. Iată cazul catechetului autor de versuri pornografice Găgăuță. Profitând de vremurile turburii, vrea să se înalte. Spre acest scop insultă în dreapta și în stânga, acuză de infamia trădării oameni cu un trecut de muncă, dă cu copila în tot ce avem de valoare și — exaltă de mulțumit ca găsit sat fără de căni.

Vine cineva și-i atrage atenția că nu-l frumos celace face. Li arată păcatul de a și fi căntat pornirile de libov necurat atunci când feciorii noștri frumoși mureau duși de călăii Habsburgi pe câmpul de luptă. Li arată c'a păcătuț, cum-părănd dela licitație cărțile luptătorilor idealului nostru. Li arată că a cerut altor de venerație pentru cănele habsburg, care ne-a lăsat femeile văduve și copiii orfan.

Găgăuță nu se astâmpără. Crezând că și de data asta are în față o femeie ce nu se poate apăra, varsă un șivol de nemaipomenite moșeli la adresa persoanei ziaristului, ce li luase de scurt. Și, în impetuozitatea ticălosului ce se vede demascat, numește pe ziarist „desertor” pentru faptul că n'a mers să moară pentru Frantz Iosif.

Cum în această categorie de „desertori” erau și vitejii noștri voluntari, el au protestat. În altă țară un astfel de individ ar fi fost imediat băgat în pușcărie.

Și în loc să tacă, vorbește iar. Se laudă, de-ai crede că e mai curat decât o lacrimă de inger.

Uite, dragă Găgăuță, ca să-ți spell' păcatele, trebuia să mergi pe front, ca predicator, sau ca pantlicar. Ești voinic ca un husar. Dar ai preferat să stai la adăpost, fiindcă ești las. Moțunea voluntarilor a fost publicată de mult în alte ziare. Aveai, cu ocazia recitarea lupte, prilejul să arăți că te-ai pocăit. Dar n'ai făcut-o, căci ești las.

Lucooan

Organizarea partidului național

Convocarea delegaților din județul Târnava-Mare

Delegatul comitetului electoral al partidului național pentru județul Târnava-Mare, dl R. Boilă invită delegații partidului din toate comunele județului Târnava-Mare la o conferință confidențială, care se va ține în ziua de 29 August 1919 ora 11 dim. în Sighișoara în sala cea mare a hotelului „Steaua”. La ordinea zilei va fi chestiunea reorganizării partidului național român și organizarea în comune. Alegerea delegaților se va face pe baza următoarelor principii.

Toți aceia, cari sunt înscrși în lista electorală a unei comune și sunt aderenți partidului național român au să se adune imediat după primirea acestei convocări.

La adunarea aceasta se vor face înscrierile pentru partid, după care se va face constituirea alegându-se un președinte, un notar și un casier, eventual și un substitut de președinte. Tot cu acest prilej se vor desemna persoanele, cari vor lua parte la conferința confidențială. Este de ajuns, dacă se alege câte un delegat oficios dintr-o comună. Despre toate acestea se va dresa un proces verbal, care va fi trimis prin curier fără amănare la adresa dlui Dr. Ioan Ianoviciu, avocat în Sighișoara pe care l-am încredințat în mod transitoriu cu conducerea lucrărilor partidului. În cazul cel mai rău se vor prezenta procesele verbale în ziua conferinței.

Conferința va fi apoi chemată, ca să săvârșască organizarea partidului pentru județ și circumscriptiile electorale pe baza principiilor, pe cari le a adoptat conferința partidului național român ținută la Sibiu în ziua de 10 Aug. 1919.

Omagiul biruitorilor

Ordinul de zi al comandamentului trupelor din Transilvania

Bravi ostași ai trupelor din Transilvania, acum câteva zile, vă găseați bașnici pe malul stâng al Tisei, formând cu piepturile voastre zid de apărare pentru toată suflarea omenească de dincoace de Tisa.

În dimineața zilei de 20 Iulie, dușmanul neglegiuit, care turbura liniștea inimii Europei, v'a atacat în mod furios.

Vrăjmașul, mare în număr și mijloace, a trecut pe stânga Tisei, și, amețit de izbândă împingeri perdeli noastre de acoperire, a înaintat ca o vijelie spre răsărit. În primele zile ale bătăliei, atras fiind de frumusețea și bogăția Ardealului, această podoaă a Neamului românesc.

Cel de sus însă, care împarte dreptatea și veghează la înfăptuirea sfintei noastre năzuinți, a făcut, ca bucuria inamicului să fie numai vremelnică; în adevăr, sosind momentul intrării în lupta a grosului trupelor noastre, dușmanul a fost aruncat peste cap dincolo de Tisa, cu mari pierderi în oameni și material de război.

De asta dată însă, punerea Tisei între noi și vrăjmaș nu mai era destul. Inamicul care ne

atacase în mod îndrăzneț, trebuia îngenunchiat, zdrobit în așa măsură, ca să se poată dobândi în mod sigur liniștea noastră și a întregului Apus.

Sprînjit pe voi, bravi ostași ai trupelor din Transilvania, înaltul comandament a hotărât trecerea pe dreapta Tisei și continuarea operațiilor până la sfârșit; dar, dincolo de Tisa, inamicul care simțise bărbăția loviturii noastre, n'a mai fost în stare să opună nici o rezistență, și, diviziile lui desorganizate, în urma bătăliei de pe stânga Tisei, au fost capturate una câte una.

Astfel, în curs de 16 zile numai, inamicul a fost cu desăvârșire distrus, iar în ziua de 4 August, orele 10, trupele noastre au ocupat Budapesta, ducând cu ele liniștea tuturor cetățenilor pașnici ai Ungariei și prin aceasta risipirea noriilor din centrul Europei.

Faptul strălucit de arme săvârșit de voi, va rămâne pe vece înscris în cartea neamului și în istoria omenirii; deci, vă puteți mândri de roadele ostelenilor voastre, și, când vă veți înapola la vetrele voastre, puteți spune tuturor, cu seninătate, că v'ați făcut pe deplin datoria față de neam, țară și MM. LL., care în momentele grele ale bătăliei au venit în mijlocul vostru și au urmărit de aproape bravura voastră.

Sunt nespus de mândru, că v'am comandat; și, adânc recunoscător tuturor pentru inima ce ați pus în înfăptuirea izbândei, vă mulțumesc la fiecare în parte și vă zic:

Sănătate și totdeauna voe bună bravi ostași ai trupelor din Transilvania.

Comandantul trupelor din Transilvania
General Mărdărescu

Șeful de stat major
General Panătescu

Noul guvern maghiar

Proclamația arhiducelui Iosef către popor

Ziarele din Budapesta, cari au reapărut încă dela 7 August, și dintre cari ne au ajuns câteva la redacție, publică proclamația arhiducelui Iosef către poporul maghiar.

Noul „guvernator” al Ungariei îndeamnă pe locuitorii la liniște — și spune că după liberarea de sub teroarea comuniștilor, toată populația trebuie să se gândească la reconstituirea Statului. „În zilele grele prin care trece Ungaria, — zice arhiducele Iosef, — am luat în mână conducerea Ungariei, în înțelegere cu trupele de ocupație. Toți trebuie să primim cu liniște evenimentele și să ne așezăm pe muncă”.

Proclamația arhiducelui Iosef anunță formarea noului guvern maghiar și adaugă că acesta va avea misiunea de a obține pacea și de a face alegerile pentru Constituanta. Alegerile vor începe cât mai curând, pentru că din săgul Constituantei să se poată forma în sfârșit un guvern care să reprezinte adevărata dorință a poporului maghiar.

Guvernul maghiar provizoriu, numit de arhiducele Iosef și următorul: Președinte al Consiliului Friedrich Stefan, fost secretar general la ministerul de război. Interne: Adolf Samassa, Externe: Gavril Tanczos, Culte și Instrucție: dr.

Al. Incze, Răsboiu: Francisc Schmetzer, Comerț: dr. Ioan Szűry, Finanțe: dr. Ioan Grün, Sociale și sanitare: dr. Andrei Csilléry, Alimentație: dr. Béla Térfy, Naționalități: dr. Iacob Bleyer, Justiție: dr. Béla Szász, Agricultură: dr. Laurențiu György.

Informațiuni

Afișarea listei alegătorilor orașului Sibiu, pentru Adunarea deputaților și pentru Senat se va face în edificiul Primăriei. Fiecare cetățean cu drept de alegător o poate vedea în zilele de 15—25 August 1919 în orele de birou (dela 7 dim. la 1 d. a.) în zilele de lucru și dacă află, că cetățeni îndreptățiți după lege n'ar fi trecuți în listă, sau au fost trecuți în listă cetățeni, cari după lege n'au drept de alegător, sau nu și! pot exercita, poate reclama fie verbal, fie în scris pe lângă prezentarea devizilor necesare.

Știri din Budapesta anunță că guvernul maghiar prezidat de Ștefan Friederich ar fi demisionat.

Duminecă 17 August va avea loc în parcul dela Ocna Sibiului o serbare de vară, al cărui venit va fi destinat pentru orfanii din Sibiu fără deosebire de naționalitate. Serbarea va începe la ora 2 d. a. Va fi bal mascat, distracție diferite, muzică militară. Oșpeții vor avea la ora 2 noaptea un tren de întors la Sibiu.

Se aduce la cunoștința tuturor celor interesați că 2—3 trenuri de repatrieri vor pleca dela Sibiu spre Budapesta și Viena în 21 Aug. având itinerarele Sibiu—Copsa—Teiuș—Arad—Budapesta—Viena; Sibiu—Copsa—Teiuș—Cluj—Oradea—Budapesta—Viena, iar în 25 August va pleca alt tren în Cehoslovacia.

Toți repatriații cari sunt anunțați până acum la biroul central de repatriere pot călători cu trenurile acestea.

La examenul de admitere în „Liceul militar Mănăstirea Dealului” se pot prezenta candidații numai cu o simplă cerere, rămânând ca celelalte acte să fie înaintate mai târziu. Examenul începe în ziua de 15 August, la Școala de cadeți.

Examenele de admitere în școlile pregătitoare pentru ofițeri activi vor avea loc între 1 și 15 Septembrie la Iași, Sibiu și București. Candidații mai au timp să se înscrie până la 26 August.

La Constanța cu sosit 800 de refugiați din Sevastopol (Crimeea). Majoritatea lor sunt români, cehoslovaci și polonezi.

Gazetele ungurești anunță știrea, că Antanta n'a primit proclamarea arhiducelui Iosef ca guvernator al Ungariei, ci a instituit o dicatorie militară în frunte cu generalul român Mărdărescu. Din Elveția se așteaptă sosirea contelui Iuliu Andrassy. Cu sosirea lui se așteaptă o nouă schimbare a situației.

Președintele Cehoslovaciei dl Masaryk a trimis M. S. Regelui Ferdinand o călduroasă felicitare pentru înaintarea trupelor române la Budapesta.

Toate gazetele maghiare scriu că guvernul din Segedin a fost dizolvat.

La Arad au sosit peste o mie de prizonieri maghiari, ofițeri și soldați, prinși de armata română între Tisa și Budapesta. Prizonierii au fost așezați în Cetate.

Ziarul „Lăzbanda” anunță, într-o știre pe jumătate cenzurată, că direcțiunea Căilor ferate a hotărât restabilirea circulației normale a trenurilor cu începere de ieri, 15 August.

O echipă de lucrători și funcționari poștali a trecut spre Budapesta pentru a restabili comunicația telegrafică între Viena, Budapesta și București.

Deasemeni, după o muncă de șapte zile podul de peste Szolnok a fost pus în funcțiune și legătură a fost restabilită.

Mărfuri pentru Ardeal

Consiliul dirigent a reușit să contracteze prin ministrul de Industrie din București o mare cantitate de mărfuri de îmbrăcăminte și hrană. O parte din aceste mărfuri, în special apă de curat și pănzărie, a și început să sosească în porțile din vechiul Regat.

Dela Brăila și Galați, mărfurile vor fi aduse în Ardeal, Banat și ținuturile ungurene, unde vor fi împărțite prin mijlocirea prefecturilor, cooperațiilor și a altor organizații oficiale cari vor să și la asupra lor această sarcină.

Autoritățile și societățile de consum cari vor să beneficieze pentru populația din ținutul în cari se găsește, de mărfurile cari vor sosi pentru Consiliul dirigent își vor adresa cererile, prin delegați, resortului de Agricultură și Comerț.

Impotriva colportorilor de știri

Extras din Ordonanța Nr. 21 și 25

1. Vor fi considerați ca infractori:
a) acei cari, fără rea credință, prin locuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, colporta, comenta în orice chip știri, se adevărate, se imaginare, sau păreri relative la operațiunile de război, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armaia română.
b) Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșite în scopul de a șpiona, sau trada, să aplică pedepsele prevăzute de legea penale în vigoare în timp de război.

Ultima oră

Grave turburări în Spania
Paris. — Din Madrid se anunță că de câteva zile au loc grave turburări la Madrid. Celona Santander și în alte orașe din Spania proape zilnic au loc manifestații de stradă ciocnirile, dintre poliție și muncitorime au devenit spectacol obișnuit. Muncitorii sunt foarte răși și revoltai împotriva capitaliștilor și a poliției și aproape zilnic se asănează câte un lășit. De altă parte poliția nu rămâne dator așa că foarte des se găsește muncitori ucși pe stradă.

Hindenburg și judecarea fostului său Kaizer

New York. — Colaboratorul ziarului „New York Sun” trimis de ziarul său în Germania blică un interesant interviu cu marșalul Hindenburg. Acesta a declarat că idela lui Wilhelm George de a traduce, pe fostul împărat Wilhelm în fața unui tribunal interații nu este decât editarea vechilor obiceiuri romane de a lega regele poporului învins de carul triumfal al vîngătorului. De altfel cum acest obicei n'a avut nici pe vremea Romanilor ca exemplu respător pentru regii altor popoare sau pentru mașii regilor în cătușai, spre a-l opri dela a bolu, tot asemenea nici judecarea exkaizer Wilhelm nu va putea elimina războiul din lume și căl privește Germania acest procedeu va un rezultat cu desăvârșire protivnic cu cel al Fiul meu — a încheiat Hindenburg — de a că va avea fericirea de a lua parte la învinge poporului german fiindcă acesta mai are o slune istorică de împlinit în lume. (Ag. Dacia)

Retragerea trupelor engleze din Rusia

Paris. — În urma înaintării bolșevic ruși și a ocupării orașului Archangelsk de către ei, a fost în mod simțitor îngreunată retragerea trupelor engleze din ținutul Murman. Spre a putea executa în condiții cât mai avantajoase retragerea efectivelor engleze a fost trimis în Rusia generalul englez Rawlson cu statul său mare să conducă operațiunile de retragere și repatriere a detașamentelor engleze. (Ag. Dacia)

Greva dela căile ferate americane

Paris. — O radiogramă din New-nunță că muncitorii atelierelor de căi ferate au declarat greva, fiindcă nu li s'au împlinit aceste foarte serioase astfel încât congresul Washington s'a văzut silit să însărcineze o comisiune aleasă din sânul său cu începerea trativelor pentru încetarea grevei. (Ag. Dacia)

Nr. 7345/919 IV.

PUBLICAȚIUNE.

Conform ordinului Consiliului Dirigent, Resortul financiar Nr. 6877/919-IV, se aduce la cunoștință că toate persoanele acele, cari cu ziua de 10 August 1919 au dispus și dispun de cantități de fluide spirituoase arse, trecute în circulație liberă precum e spiritul de esență de rum, arrac, din cari să fabriciază lichierurile precum și diferitele aeter, cari conțin alcool curat 10 litri sunt obligate până în 22 August a-și prezenta declarația în scris în 2 exemplare secției vighiliilor financiare competente locului de ținere a depozitelor inclusive până la 22 August 1919 fisionând cantitatea fluidului și ținutul alcoolice al acestuia, precum și comuna și localitatea unde e depozitat fluidul fără considerarea la aceea, că cantitățile sunt înmagazinate în localitățile sale proprii sau ale altora.

Dacă cantitatea totală a fluidului spirituos nu trece peste 10 litri, alcool curat, aceea nu trebuie declarată. În oricare alt caz orice cantitate trecută deja în circulație liberă înțelegându-se și cantitatea de 10 litri ce nu cade sub împărțire suplimentară, trebuie declarată.

Declarațiile fluidelor spirituoase arse, cari stau gata de transportare trebuie făcute de cătră primitorul mărfii după sosire în decurs de 48 ore.

Dacă delarațiile nu s'au făcut în modul prescriș legal și la termenul său, sau cantitatea de alcool declarată cu 10% e mai mică ca cantitatea statorită oficial, în înțelesul legilor, pentru împărțirea suplimentară se va lua ca amendă suma împărțirii suplimentară scurtate de 4 până la 8 ori.

Tipăriturile de lipsă se pot primi pe lângă restituirea speselor de imprimare dela plotoanele vighiliilor financiare, căreia aparține, unde se primesc și deslușirile mai detaliate.

Sibiu, în 12 August 1919.

Direcțiunea financiară reg. română:
Dr. Tabacarin,
dir. financiar.

Caut loc ca șofer

am fost angajat și cunosc bine manipularea a diferitelor construcții de mașini și șanșe. Adresa mea se găsește la adresa „Renașterea Română”.

Comercianți cari vin la București

pentru cumpărări de mărfuri să se adreseze la:

S. R. A. & LEONIDA

Strada Luterană Nr. 29—31 pentru

Serviciul de transporturi cu autocamioane București — Brașov.

Vin nou și vechiu

calitatea primă, de „MADERAT” se capătă la proprietarul de vii și vinuri

Alexandru Popescu
în Măderat (județul Arad).

Cluj Prospect.

Sub numirea „Industria Ardealului” să înființează în Brașov societate anonimă pe acțiuni pentru diferite ramuri de industrie și comerț precum și exploatare de lemne cu un capital de 20 (douăzeci) milioane lei, ce se va vârsa în mai multe emisiuni, din cari prima va fi de 5 milioane lei. Acțiunile vor fi de câte 500 lei, ele vor fi nominative putând fi transferate cu aprobarea consiliului de administrație.

Sediul central al societății este în Brașov. Druata societății este nelimitată. Societatea are ca scop:

- desvoltarea industriei și a comerțului în diferite ramuri,
- ajutoarea prin credit de a diferitelor întreprinderi industriale și comerciale,
- cumpărarea de instalațiuni și întreprinderi deja existente,
- exploatarea rațională a pădurilor, cari eventual se vor acnira,
- crearea instalațiilor necesare exploatarei de lemne ca: funicular, cai ferate înguste, firestrae etc.,
- procurarea și furnizarea lemnului brut de foc și de construcție,
- înființarea unui depozit central în Brașov și de depozite secundare în localitățile unde va fi de lipsă,
- până la stabilirea valutei naționale societatea va putea furniza în străinătate materialele sale și contra compensații de alimente și alți artoci cari ne lipsesc.

Societatea va fi condusă de un consiliu de administrație, compus cel mult 15 membri.

Fundatorii își rezervă dreptul să-și numească pentru primul period trei ani consiliu de administrație.

Cenzorii vor fi numiți pentru primul an de cătră membri fundatori.

Subscripțiunile se primesc cu începere dela 8 August până la 14 August a. c. la banca Albina în Brașov și Sibiu, la Creditul tehnic, Sibiu, la cred. t. Bucur. la banca Românească, la banca Franco-Română și la banca Carpaților în București.

La subscriere se varsă 30% din capitalul subscris și câte 5 lei de fiecare acțiune ca spese de fondare. — Restul de 70% se va vârsa treptat la cereea consiliului de administrație. — Subscriitorii prin faptul subscrierii recunosc opozabile lor fără nici o rezervă dispozițiunile statutelor și actului constitutiv. — Fundatorii își rezervă dreptul de a încheide subscripția și înainte de termenul fixat dacă va crede necesar precum și dreptul de a face repartitia acțiunilor subscrise în caz, când suma subscrisă va depăși capitalul de lei 5 milioane.

Brașov, la 1 Iulie 1919.

Membrii fundatorii:

Dr. Băluțanu G., pref. jud., Brașov
Brăgidru D., mare industriaș, București
Dr. Bredoliano T., director de bancă, Brașov
Cantașoanu N., proprietar, București
Capitaneanu V., fost sec. gen. și Dep., București
Dr. Costinescu E., proprietar fost Dep., București
Creditul Tehnic, Sibiu
Dr. Czeli, mare industriaș, Brașov
Grădăștanu C. I., fost Ministru București
Hiotu C., fost Dep., București
Ionica I., Direct. fabricii de Celuloză, Zărnești

Major V., prop., Director de bancă St. Martin
Dr. Mețianu I., prop., Zărnești
Paul N., pres. com. și de com. și industr., Brașov
Rom. Băluțanu, Ing., Inspect. General, București
Dr. Rusu O., președintele Contencios, Sibiu
Dr. Schnell K., primarul orașului, Brașov
Schreiber M., mare industriaș, Brașov
Sofănescu N., dir. Bancii românești, București
Socolu E., consilier orașnesc, Brașov
Suru Al., consiar special, Brașov
General Valeanu, G., București.

AVIZ.

Din cauza repețitelor urcări a plăzei zilelor de lucru — precum și a materialului trebuincios — suntem siliți a statori taxele pentru tălatur, lemnelor cu firezul de motor în următorul mod:

pentru 1—2 tăieturi	per stângin 40 Cor.
” 3 ”	” 50 ”
” 4 ”	” 60 ”

Când statorim deci aceste taxe, totodată declarăm că numai siliți de împrejurările actuale ne-am decis la urcarea aceasta, și ne semnăm cu stimă

Proprietarii uniți a firezelor cu motor.

Menajeră Diaconescu Mircea,
persoană serioasă și bucătăreasă cu recomandări, se cere la Sanatoriul Gerota, București, Bulev. Ferdinand 48.

voluntar sergent, elev de liceu din Vâlcea, are o scrisoare a plutonierul Grozevescu, serviciul quarterului Comenduirea Pieței Sibiu — dela fratele său Niču.

Cu trenul 4 Brousse

a sosit un transport de

BANDAJE PLINE

pentru camioane automobile de fabricație recentă și marcă superioară. — Cantitatea sosită fiind mică, amatorii sunt rugați să anunțe din timp cantitatea și dimensiunile de cari au necesitate la

GR. CRISTEA & Cie.

București, Calea Victoriei 102 (Piața Palatului Regal)

Resortul Agricultură și Comerț — Secția: Import — Export.

Anunț.

Se aduce la cunoștința prefecturilor, cooperațiilor și organizațiilor oficiale de aprovizionare, că Ministrul de Industrie și comerț a contractat în străinătate cumpărarea a mari cantități de mărfuri de îmbrăcăminte și hrană. Cumpărăturile fiind făcute în condiții avantajoase, vor putea ameliora în mod simțitor greutatea de aprovizionare ale populațiunei.

O parte din mărfurile acestea, ca pănzături și apă de cusut a început să sosească deja în Regatul vechiu.

Prefecturile, cooperațiile și alge organizații oficiale, cari doresc a prelua spre desfacere din mărfurile acestea, sunt rugate a trimite de urgență un delegat la Resortul nostru, pentru a fi provăzut cu autorizația necesară.

Pt. Șeful Resortului: 650 1—8 Șeful Secției: Munthiu.

Secretar General: I. Comșa.

Topitorie de fer (turnătorie)

preia spre prelucrare conform desemnului sau după model

Uzinele de fier a statului

din Hunedoara.